

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» Республикалық мемлекеттік мекемесі
Жамбыл облысы бойынша филиалы

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚБЮЛЛЕТЕНІ

III тоқсан, 2026жыл

Тараз, 2026ж.

МАЗМҰНЫ		Бет
	Алғысөз	3
1	Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі	8
4	Жер үсті сулары сапасының жай-күйі	9
5	Топырақтың ластану жай-күйі	10
6	Радиациялық жағдайы	10
	1 Қосымша	11
	2 Қосымша	13
	3 Қосымша	14
	4 Қосымша	15

Алғысөз

Ақпараттық бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне экологиялық мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Тараз қаласы мен Жамбыл облысы аумағында қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғам мен халықты ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің өзгеруі болған тенденциясының есебінен ҚР қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.

1. Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері

Жамбыл облысы статистика департаментінің деректеріне сәйкес Жамбыл облысында тұрақты көздерден ластаушы заттардың нақты жиынтық шығарындылары 51,2 мың тоннаны құрайды. Тараз қаласы бойынша стационарлық көздерден ластаушы заттардың нақты жалпы шығарындылары 24,8 мың тоннаны құрайды.

Жамбыл облысында тіркелген автокөлік құралдарының саны 297,8 мың бірлікті құрайды (өсім 20,9 мың бірлік).

Статистика департаментінің деректеріне сәйкес, Жамбыл облысы, Тараз қаласында 36 474 жеке тұрғын үй, Жаңатас қаласында 1 439 жеке тұрғын үй, Қаратау қаласында 3 185 жеке тұрғын үй, Шу қаласында 6 650 жеке тұрғын үй бар. Қалалық елді мекендерде газбен қамтылған жалпы ауданның үлесі 100%, сумен қамтылуы 100% құрайды, ауылдық елді мекендерді газбен қамту 100%, сумен қамтуы 100 пайызды құрайды.

2. Жамбыл облысы атмосфералық ауа сапасының жай-күйі

Жамбыл облысының аумағында атмосфералық ауаның жай-күйіне бақылау 4 қол күшімен алынатын бекеттерде және 4 автоматты станцияда жүргізіледі (1 Қосымша).

Жалпы облыс бойынша ластану 15 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ 2,5 қалқыма бөлшектері; 3) РМ 10 қалқыма бөлшектері; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) фторлы сутек; 9) формальдегид; 10) күкіртсутек; 11) бенз(а)пирен; 12) марганец; 13) қорғасын; 14) кобальт; 15) кадмий; 16) аммиак.

Жамбыл облысы атмосфералық ауа сапасының бақылау нәтижелері

Тараз қаласы атмосфералық ауа ластану деңгейі «төмен» деп бағаланып СИ=1,6 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0,9% (төмені деңгей) болып анықталды.

Жаңатас қаласы атмосфералық ауа ластану деңгейі «төмен» деп бағаланып СИ=0,4 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып анықталды.

Қаратау қаласы атмосфералық ауа ластану деңгейі «төмен» деп бағаланып СИ=0,4 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып анықталды.

Шу қаласы атмосфералық ауа ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланып СИ=4,0 (көтеріңкі деңгей) және ЕЖҚ=3,5% (көтеріңкі деңгей) болып сипатталды.

Кордай ауылында атмосфералық ауа ластану деңгейі «төмен» деп бағаланып СИ=0,8 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып сипатталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ нормативтерден асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

Атмосфера ауасының ластану сипаттамасы

Көрсеткіштер	Орташашоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ _{м.б} жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ _{о.т} асуеселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б} еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
						оның ішінде		
Тараз қаласы								
Қалқымабөлшектер (шаң)	0,119	0,79	0,3	0,60	0	0		
Күкіртдиоксиді	0,013	0,26	0,181	0,36	0	0		
Көміртегіоксиді	0,948	0,32	8,0	1,60	0,13	10		
Азот диоксиді	0,051	1,27	0,19	0,96	0	0		
Азот оксиді	0,032	0,53	0,50	1,26	0,16	12		
Фторлысутек	0,011	0,27	0,08	0,40	0	0		
Формальдегид	0,002	0,47	0,011	0,55	0	0		
Аммиак	0,006	0,60	0,059	1,18	0,11	1		
Бенз(а)пирен	0,00023	0,23	0,0006					
Марганец	0,000054	0,054	0,000153					
Қорғасын	0,000014	0,048	0,000083					
Кобальт	0	0	0					
Кадмий	0	0	0					
Жаңатас қаласы								
Күкіртдиоксиді	0,072	1,44	0,174	0,35	0	0		
Көміртегіоксиді	0,238	0,08	1,144	0,23	0	0		
Қаратау қаласы								
Күкіртдиоксиді	0,027	0,54	0,182	0,36	0	0		
Көміртегіоксиді	0,0125	0,004	0,210	0,04	0	0		
Азот диоксиді	0,0061	0,15	0,040	0,20	0	0		
Азот оксиді	0,0023	0,04	0,012	0,03	0	0		
Шу қаласы								
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,0015	0,04	0,002	0,01	0	0		
PM 10қалқыма бөлшектері	0,0012	0,02	0,002	0,01	0	0		
Күкіртдиоксиді	0,0318	0,64	0,063	0,13	0	0		
Көміртегіоксиді	0,7946	0,26	8,768	1,75	0,47	31		
Күкіртсутек	0,0024		0,032	4,03	3,52	233		
Қордай а.								
Күкіртдиоксиді	0,079	1,58	0,381	0,76	0	0		
көміртегіоксиді	0,133	0,04	1,357	0,27	0	0		

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ):

Жамбыл облысының елді мекендерінде тіркелмеген.

2026 жылдың 3-ші тоқсанымен 2025 жылдың 3-ші тоқсанын салыстырғанда Жамбыл облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

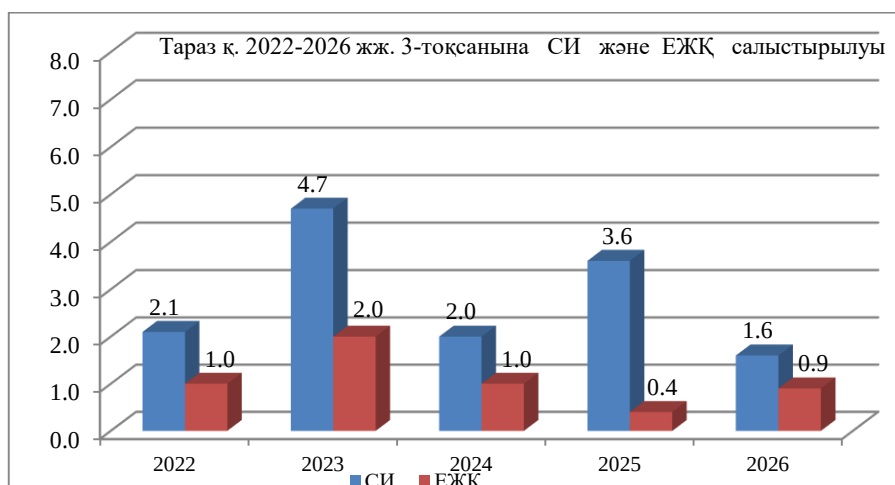
- өзгеріссіз — Жанатас, Қаратау, Шу қалалары, Қордай ауданы.
- көтеріңкі деңгейден төмен деңгейге – Тараз қаласы (2 кесте).

**Жамбыл облысы аумағындағы атмосфералық ауа ластану деңгейінің
3 тоқсандағы динамикасы (2025–2026 жж.)**

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар ШЖШ _{м.б.} асу еселігі
	3 тоқсан 2025ж.	3 тоқсан 2026ж.	
Тараз қ	Көтеріңкі СИ – 3,6 ЕЖҚ – 0,4%	Төмен СИ – 1,6 ЕЖҚ – 0,9%	Көміртегі оксиді 1,6 Азот оксиді 1,3 Формальдегид 1,2
Жаңатас қ.	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ=0%	Төмен СИ=0,4 ЕЖҚ =0%	
Қаратау қ.	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ =0%	Төмен СИ=0,4 ЕЖҚ =0%	
Шу қ	Көтеріңкі СИ=2,9 ЕЖҚ =6%	Көтеріңкі СИ=4,0 ЕЖҚ =3,5%	Күкіртсутек 4,0 Көміртегі оксиді 1,8
Қордай а.	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ =0%	Төмен СИ=0,8 ЕЖҚ =0%	

Қорытынды:

Соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейі 3-ші тоқсанда келесідей болып өзгерді:

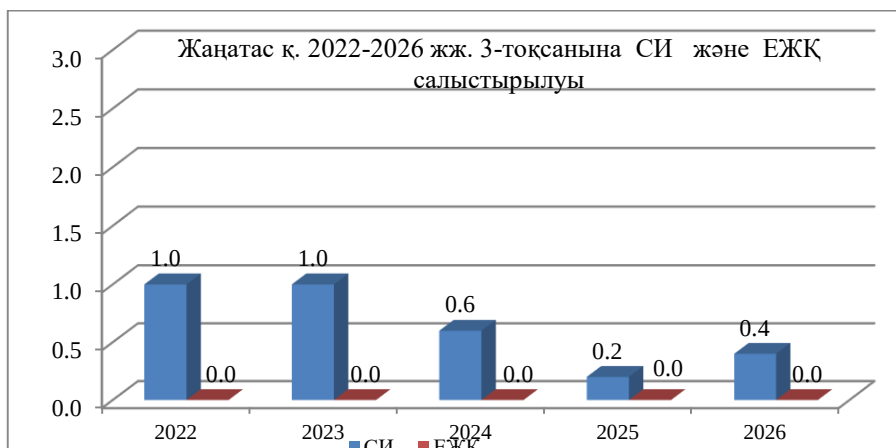
Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі көтеріңкі болып бағаланып, 2026 жыл төмен деңгейді көрсетті.

3-тоқсандағы ауа райы жағдайларын негізінен антициклон айқындады, сондықтан жауын-шашынсыз, бұлттылығы төмен ауа райы байқалды. Жекелеген күндері ғана қысқа мерзімді жаңбыр, найзағай және екпінді жел байқалды. Шілде айының жекелеген күндері ауа температурасы 43–47 градусқа дейін, тамыз айында 38–42 градусқа дейін, қыркүйек айында 38 градусқа дейін жетіп, аптап ыстық байқалды.

Жауын-шашын мөлшері шілде айында – 65%, тамыз айында – 30%, қыркүйек айында – 9% құрады, яғни нормадан төмен болды.

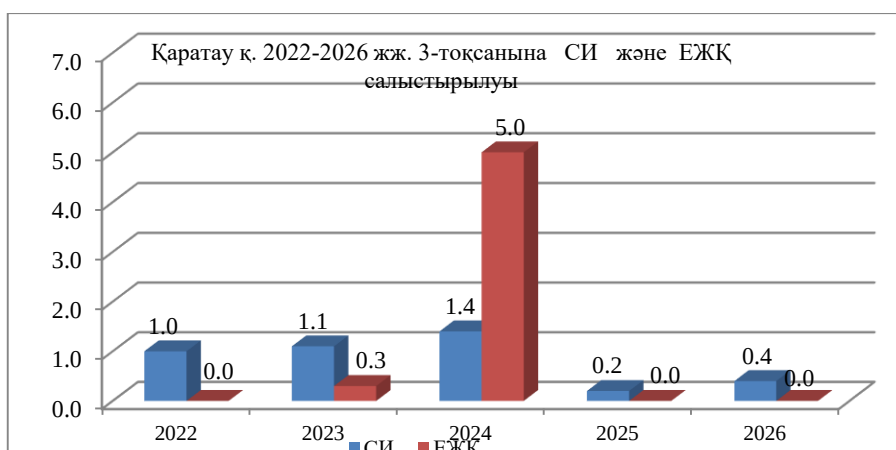
3-ші тоқсанда ҚМЖ (қолайсыз метеорологиялық жағдайлар) күндері тіркелген жоқ.

Соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейі 3 тоқсанда келесідей болып өзгерді:

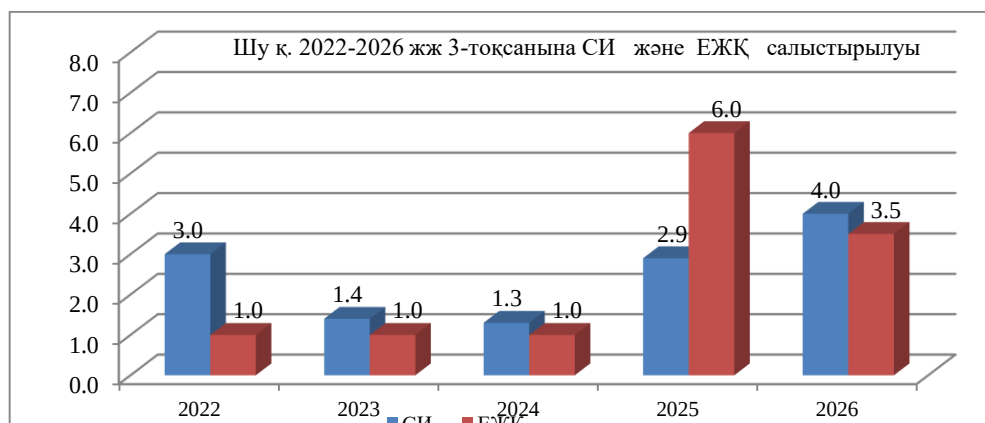
Графиктен көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен болып бағаланды.

Соңғы бес жылда Қаратау қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі 3 тоқсанда келесідей болып өзгерді:

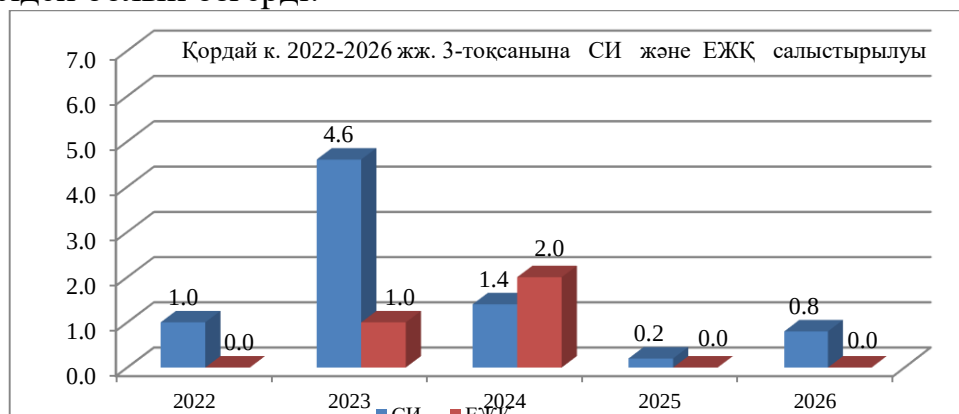
Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен болып бағаланып, тек 2024 жылы көтеріңкі деңгейді көрсетті.

Соңғы бес жылда Шу қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі 3 тоқсанда келесідей болып өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі көтеріңкі болып бағаланды.

Соңғы бес жылда Қордай а.атмосфералық ауасының ластану деңгейі 3 тоқсанда келесідей болып өзгерді:

Атмосфералық ауа ластануының деңгейі 2022, 2025, 2026 жылдары төмен деп бағаланып, тек 2023, 2024 жылдары көтеріңкі деңгейді көрсетті.

3. Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 3 метеостанцияда (Қаратау, Тараз, Төле би) алынған жаңбыр суына сынама алумен жүргізілді.

Жауын-шашын сынамаларында гидрокарбонаттар – 32,29%, сульфаттар – 21,63%, нитраттар – 6,42%, хлоридтер – 10,23%, кальций – 16,13%, натрия – 6,54%, калий – 1,91%, магний – 2,86%, аммоний ионы – 1,99%.

3 кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың мөлшеріне сипаттама берілген.

3 кесте

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіштер	Метеостанция дағыең төменгі концентрация	Метеостанция дағыең жоғары концентрация
Жалпы минералдану	Тараз МС – 45,76 мг/дм ³	Тараз МС – 103,01 мг/дм ³
Электр өткізгіштігі	Тараз МС – 83,2 мкСм/см	Тараз МС – 179,1 мкСм/см
рН (сутегі көрсеткіші)	Тараз МС – 7,0	Төле би МС – 7,5
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	Тараз МС – 11,6	Қаратау МС – 19,9
Хлоридтер (Cl)	Тараз МС – 5,1	Қаратау МС – 10,5
Нитраттар (NO ₃)	Қаратау МС – 4,1	Төле би МС – 6,3
Гидрокарбонат тар(НСО ₃)	Тараз МС – 10,4	Қаратау МС – 38,7
Катиондар, мг/л		
Аммонии (NH ₄)	Тараз МС – 0,1	Қаратау МС – 4,4
Натрии (Na)	Тараз МС – 3,38	Қаратау МС – 6,65
Калий (K)	Тараз МС – 1,03	Қаратау МС – 2,28
Магний (Mg)	Тараз МС – 1,4	Қаратау МС – 2,9
Кальций (Ca)	Тараз МС – 8,0	Қаратау МС – 16,1
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	Қаратау МС – 0,18	Тараз МС – 0,43
Мыс (Cu)	Төле би МС – 0,74	Тараз МС – 1,96
Күшән (As)	Төле би МС – 0,00	Тараз МС – 0,45
Кадмий (Cd)	Төле би МС – 0,007	Тараз МС – 0,013

4. Жамбыл облысы аумағындағы жер үсті сулары сапасының бақылау нәтижелері

Жамбыл облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 8 су объектісінің(Талас, Аса, Шу, Ақсу, Қарабалта, Тоқташ өзендері, Билікөл көлі және Тасөткел су қоймасы) 13 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 36 физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *көзбен иолу, су шығыны, су температурасы, сутегі көрсеткіші, мөлдірлігі, еріген оттегі, қалқыма заттар, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді заттар, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар, пестицидтер.*

Жамбыл облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі – Бірыңғай жіктеме).

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай жіктеме бойынша келесідей бағаланады:

4 кесте

Су объектісінің атауы	Су сапасы сыныбы		Параметрлері	Өлш. бірлік	Концентрация
	3 тоқсан 2025 жыл	3 тоқсан 2026 жыл			
Талас өзені	5сынып (өте ластанған)	5сынып (өте ластанған)	Қалқыма заттар	мг/дм ³	68,0
Аса өзені	5сынып (өте ластанған)	3сынып (орташа ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	21,78
			Сульфаттар	мг/дм ³	119,8
			Магний	мг/дм ³	27,36
Шу өзені	4сынып (ластанған)	3сынып (орташа ластанған)	ОБТ ₅	мг/дм ³	2,438
			ОХТ	мг/дм ³	29,6
			Сульфаттар	мг/дм ³	271,16
			Магний	мг/дм ³	40,0
Ақсу өзені	4сынып (ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	31,5
Қарабалта өзені	5сынып (өте ластанған)	5сынып (өте ластанған)	Минерализация	мг/дм ³	1924,6
			Құрғақ қалдық	мг/дм ³	1945,3
			Сульфаттар	мг/дм ³	845,3
Тасөткел су қоймасы	4сынып (ластанған)	3сынып (орташа ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	27,2
			Сульфаттар	мг/дм ³	226,3
			Магний	мг/дм ³	30,6
Тоқташ өзені	4сынып (ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	34,7
			Сульфаттар	мг/дм ³	502,0

4 кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылдың 3-ші тоқсанымен салыстырғанда Аса өзені жер үсті су сапасы 5-ші сыныптан 3-ші сыныпқа, Шу өзені және Тасөткел су қоймасы су сапасы 4-ші сыныптан 3-ші сыныпқа ауысып, жақсарған;

Талас, Ақсу, Қарабалта және Тоқташ өзендері жер үсті су сапасы айтарлықтай өзгерген жоқ.

Жамбыл облысы су объектілеріндегі негізгі ластанушы заттар магний, оттегіні химиялық және биохимиялық тұтыну, сульфаттар, минерализация, құрғақ қалдықтар және қалқыма заттар болып табылады.

Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары

Жоғары (ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары тіркелмеді.

Су объектілері тұстамаларындағы сапа бойынша ақпарат 2-қосымшада көрсетілген.

3-қосымшада Билікөл көлінің жер үсті су сапасының нәтижелері бойынша ақпарат.

5. Топырақтың ластану жай-күйі

Топырақтың ластануына мониторинг жүргізу Тараз қаласынан алынған топырақ сынамаларындағы ластаушы заттарды анықтау 5 нүктеде және Жамбыл облысында 8 сынама алу нүктесінде жылына үш рет жүргізіледі. Топырақта ауыр металдар құрамы: кадмий, қорғасын, мыс, хром, қорғасын анықталды.

5-кесте

Ауыр металдар шоғыры

Бақылау нүктесінің атауы	Ауыр металдар шоғыры, мг/кг.									
	Cd		Pb		Cu		Cr		Zn	
	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс
қ. Тараз	0,20	0,45	15,81	27,56	0,76	1,64	0,35	0,75	3,51	4,19
қ. Жаңатас	0,12	0,48	12,20	22,04	1,06	2,07	0,93	1,96	4,14	7,18
қ. Қаратау	0,17	0,48	22,06	25,94	0,53	1,77	1,36	1,42	4,31	4,64
қ. Шу	0,12	0,27	28,14	28,40	0,91	1,42	0,33	0,42	2,61	4,16
а. Қордай	0,12	0,38	18,86	24,13	0,63	1,22	0,67	0,73	3,14	3,19

Алынған топырақ сынамаларындағы қорғасын және хром құрамы шекті рұқсат етілген шоғырлар шегінде болды.

6. Радиациялық жағдайы

Жердегі гамма-сәулелену деңгейіне бақылаулар күн сайын 3 метеорологиялық станцияда (Тараз, Төле би, Шығанақ) жүргізіледі. Жамбыл облысы аумағында атмосфераның жер беті радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау 3 метеорологиялық станцияларда (Тараз, Төле би, Шығанақ) горизонтальді планшеттер алу бес тәуліктік сынама жолымен жүзеге асырылды.

6 кесте

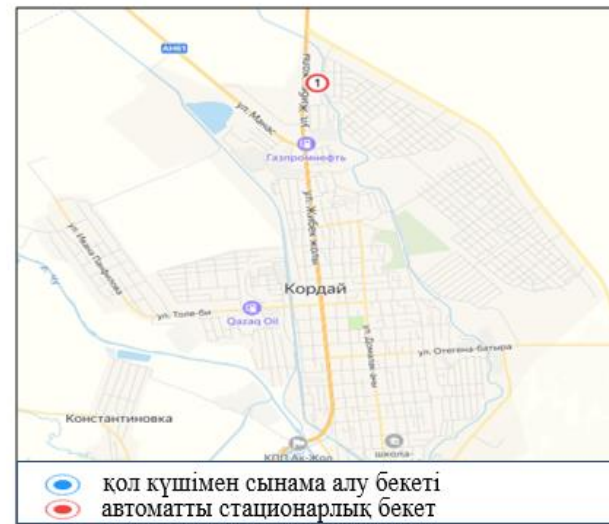
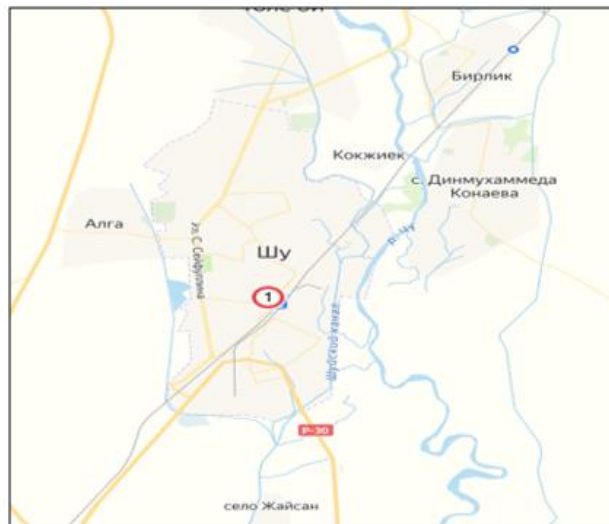
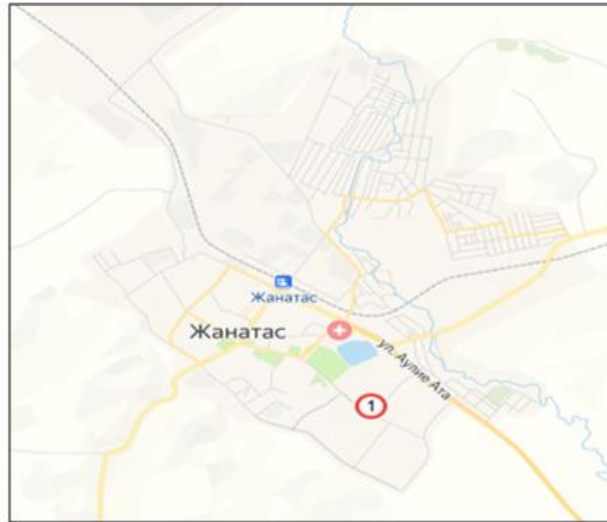
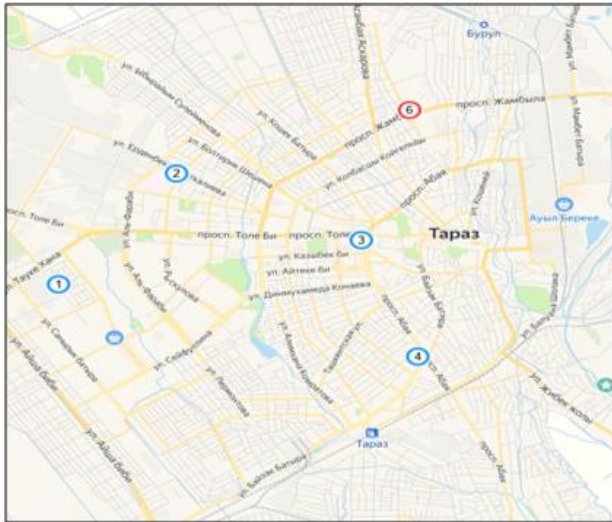
Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіштер (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон(0,57 мкЗв/сағ)	0,25 мкЗв/сағ	0,07 мкЗв/сағ
Тығыздығы (110 Бк/м²)	2,6 Бк/м²	1,4 Бк/м²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,17 мкЗв/сағ құрады, ал орташа түсу тығыздығы 1,8 Бк/м² құрады, бұл рұқсат етілген шекті жолдан аспайды.

Жамбыл облысындағы бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын ластаушы заттар

Елді мекен	Бекеттердің мекен-жайы	Бақылау жүргізу	Анықталатын ластаушы заттар
Тараз қ.	№1 ЛББ Шымкент көшесі, 22	Қолкүшімен алынған сынама	Қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, фторлысутек, формальдегид, бенз(а)пирен, қорғасын, марганец, кадмий, кобальт.
Тараз қ.	№2 ЛББ Рысбек батыр көшесі, 15, Ниетқалиев көшесінің бұрышы		
Тараз қ.	№3 ЛББ Абай және Төле би көшелерінің бұрышы		
Тараз қ.	№4 ЛББ Абай даңғылы мен Байзақ батыр көшесінің қиылысы		
Тараз қ.	№6 ЛББ Сәтбаев көшесі мен Жамбыл даңғылы	үзіліссіз режимде, әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, аммиак
Жанатас қ..	№1 ЛББ учетный квартал 001, №18		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді
Каратау қ..	№1 ЛББ Тамдыәулие көшесі, №130		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді,
Шу қ.	№1 ЛББ Шу қалалық ауруханасының маңында		PM 2,5 қалқыма бөлшектері, PM 10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртсутек
Қордай а.	№1 ЛББ Кібек жолы көшесі, №496«А»		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді

Жамбыл облысы бақылау бекеттері мен метеостанциясының орналасу сызбасы

**2026 жылдың 3 тоқсанындағы Жамбыл облысы
жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты**

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Талас өзені	Су температурасы 12,0– 29,0°С шегінде болды, сутегі көрсеткіші 8,10–8,40, суда еріген оттегінің шоғыры 8,09–10,7 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,00 – 2,89 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 7 – 19см құрады.	
Жасөркен а., Жасөркен а. 0,7 км жоғары, су бекеті тұстамасында	6 сынып	Қалқыма заттар – 72,0 мг/дм ³ . Қалқыма заттарконцентрациясы фондық кластан асады.
Солнечный к., гидро бекеттен 0,5 км төмен	4 сынып	ОХТ – 31,66 мг/дм ³ .Оттегіні химиялық тұтынуконцентрациясы фондық кластан асады.
Тараз қ., Тараз қ. 7,5 км жоғары,МАЭС тұстамасынан 0,7км выше жоғары, су бекетінен 3,0 км жоғары	5 сынып	Қалқыма заттар – 70,66 мг/дм ³ . Қалқыма заттарконцентрациясы фондық кластан асады.
тұстама Тараз қаласынан 10 км төмен, қант және спирт комбинаттарының фильтрация алқаптарынан шыққан коллекторлы-дренаж суларынан 0,7 км төмен	Зсынып	ОБТ ₅ – 2,35 мг/дм ³ , ОХТ – 29,46 мг/дм ³ , сульфаттар – 132,3 мг/дм ³ , магний – 30,8 мг/дм ³ . Оттегіні биохимиялықтұтынуконцентрациясы фондық кластан аспайды.Оттегіні химиялықтұтыну, магнийдің және сульфаттардың концентрациялары фондық кластан асады.
Аса өзені	Су температурасы 15,0–21,0°С, сутегі көрсеткіші8,20–8,30, суда еріген оттегінің шоғыры 8,02–9,12мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,55 – 2,41 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 15–19см құрады.	
Шөлдала шағын ауданы (көпір үсті) , Құмшағал а/о.	Зсынып	ОХТ – 20,13 мг/дм ³ , сульфаттар – 113,6 мг/дм ³ , магний – 20,4 мг/дм ³ .
Аса өз., Аса а. 500 м төмен	Зсынып	ОХТ – 23,43 мг/дм ³ , сульфаттар – 126,0 мг/дм ³ , магний – 34,33 мг/дм ³ .Оттегіні химиялық тұтынуконцентрациясы фондық кластан аспайды.Сульфаттардың және магнийдіңконцентрациялары фондық кластан асады.
Білікөл көлі	Су температурасы 22,0 – 27,0°С, сутегі көрсеткіші 8,25 – 8,40, суда еріген оттегінің шоғыры 7,04 – 7,29 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 12,3 – 12,4 мгО/дм ³ , ОХТ 52,1– 58,0 мг/дм ³ , қалқыма заттар 43,0 – 135,0 мг/дм ³ , минерализация 1946,0–1997,0 мг/дм ³ , құрғақ қалдық 1950,0 – 1997,0 мг/дм ³ , мөлдірлігі 4– 16 см құрады.	
Шу өзені	Су температурасы 16,4 – 26,8°С шегінде болды, сутегі көрсеткіші8,15–8,40, суда еріген оттегінің шоғыры 7,49–8,75 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,89 – 2,98 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 2–14 см құрады.	
Кайнар а. (Благовещенское а.), Кайнар а. 0,5 км төмен: су бекетінен 65 м. төмен	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,45 мг/дм ³ , ОХТ – 29,8 мг/дм ³ , сульфаттар – 236,3 мг/дм ³ , магний – 29,36 мг/дм ³ .Оттегіні биохимиялықтұтынуконцентрациясы фондық кластан аспайды.Оттегіні

		химиялық тұтыну, магнийдің және сульфаттар концентрациялары фондық кластан асады.
Д.Қонаев а. 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,42 мг/дм ³ , ОХТ – 29,4 мг/дм ³ , сульфаттар – 306,0 мг/дм ³ , магний – 50,63 мг/дм ³ . Оттегіні биохимиялық тұтыну концентрациясы фондық кластан аспайды. Оттегіні химиялық тұтыну, магнийдің және сульфаттардың концентрациялары фондық кластан асады.
Ақсу өзені	Су температурасы 21,2– 25,2°С шегінде болды, сутегі көрсеткіші 8,15–8,40, суда еріген оттегінің шоғыры 8,03–8,99 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,62– 2,70 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 5 – 7 см құрады.	
Ақсу а. 0,5 км жоғары, Ақсу өзені сағасынан 10 км	4 сынып	ОХТ – 31,5 мг/дм ³ . Оттегіні химиялық тұтыну концентрациясы фондық кластан асады.
Қарабалта өзені	Су температурасы 23,0– 26,5°С шегінде болды, сутегі көрсеткіші 8,30–8,40, суда еріген оттегінің шоғыры 7,79–9,65 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,12– 2,90 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 5 – 6,5 см құрады.	
Баласағұн к. Қырғызстанмен шекаралас, өзен сағасынан 29 км	5 сынып	Минерализация – 1924,6 мг/дм ³ , құрғақ қалдық – 1945,3 мг/дм ³ , сульфаттар – 845,3 мг/дм ³ . Минерализация және сульфаттардың концентрациялары фондық кластан асады.
Тасөткел су қоймасы	Су температурасы 22,0– 24,8°С шегінде болды, сутегі көрсеткіші 8,05–8,40, суда еріген оттегінің шоғыры 8,03–8,39 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,34 – 2,44 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 8 – 10 см құрады.	
Тасөткел а., Тасөткел стансасынан оңтүстікке қарай 2,5 км, су қойма бөгенінен (оңтүстік-шығысқа) 0,5 км жоғары	3 сынып	ОХТ – 27,2 мг/дм ³ , сульфаттар – 226,3 мг/дм ³ , магний – 30,6 мг/дм ³ .
Тоқташ өзені	Су температурасы – 19,0°С, сутегі көрсеткіші – 8,35, суда еріген оттегінің шоғыры – 9,35 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,20 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 7 см құрады.	
Қырғызстанмен шекарада, Жауғаш Батыр а. ауыл шетіндегі өзен сағасынан 78 км қашықтықта	4 сынып	ОХТ – 34,7 мг/дм ³ , сульфаттар – 502,0 мг/дм ³ . Оттегіні химиялық тұтыну және сульфаттардың концентрациялары фондық кластан асады.

3 Қосымша

Жамбыл облысының аумағындағы көлдердің жер үсті сулары сапасының нәтижелері

№	Көрсеткіштердің атауы	Өлшем бірлігі	2026 жылдың 3 тоқсаны
			Билікөл көлі
1	Көзбен шолу		таза
2	Температура	°С	24,6
3	Сутегі көрсеткіші		8,317
4	Еріген оттегі	мг/дм ³	7,127

5	Мөлдірлігі	см	8,3
6	ОБТ5	мгО/дм ³	12,36
7	ОХТ	мг/дм ³	55,93
8	Қалқыма заттар	мг/дм ³	96,6
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм ³	352,6
10	Кермектік	мг/дм ³	8,52
11	Минерализация	мг/дм ³	1968,0
12	Натрий + калий	мг/дм ³	470,3
13	Құрғақ қалдық	мг/дм ³	1969,3
14	Кальций	мг/дм ³	84,7
15	Магний	мг/дм ³	52,2
16	Сульфаттар	мг/дм ³	885,3
17	Хлоридтер	мг/дм ³	120,06
18	Фосфаттар	мг/дм ³	0,014
19	Жалпы фосфор	мг/дм ³	0,016
20	Нитритті азот	мг/дм ³	0,032
21	Нитратты азот	мг/дм ³	2,524
22	Жалпы темір	мг/дм ³	0,103
23	Аммоний ионы	мг/дм ³	0,41
24	АББЗ /СББЗ	мг/дм ³	0,03
25	Фенолдар	мг/дм ³	0,0003
26	Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,047
27	Су деңгейі	м	2,75

4 Қосымша

Анықтамалық бөлім

Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптіліксыныбы
	максималды бірреттік (ШЖШ _м)	орта-тәуліктік (ШЖШ _{о.т})	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
РМ 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
РМ 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлысутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшән	-	0,0003	2
Озон (жербеті)	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкіртқышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутегі	0,0085	-	2

Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлысутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 02тамыздағы № ҚР ДСМ-70)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градация	Атмосфералық ауаныңластануы	Көрсеткіштер	Айғабағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өтежоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

Мемлекеттік органдарды тұрғындар қоғамдастығына қпараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52.04.667–2005 БҚ. Әзірлеуге, салуға, баяндауға және мазмұндауға қойылатын жалпыталаптар.

Су пайдалану сыныптарын суды пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша саралау

Суды пайдалану сыныбы	Тазалау мақсаты/түрі	Су пайдалану сыныптары					
		1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып	5 сынып	6 сынып
Су экожүйелерінің қызметі	-	+	+	-	-	-	-
Балық өсіру/ихтиофаунаны қорғау	Албырт балық	+	+	-	-	-	-
	Тұқы балық	+	+	+	-	-	-
Ауыз су-шаруашылық сумен жабдықтау және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарын сумен жабдықтау	Қарапайым өңдеу	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы өңдеу	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды өңдеу	+	+	+	-	-	-
Мәдени-тұрмыстық су пайдалану	Туризм, спорт, демалыс, шомылу	+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Тұндыру карталарын пайдалану кезінде	+	+	+	+	+	-
Өнеркәсіптік су пайдалану	Технологиялық процестер, салқындату процестері	+	+	+	+	+	-
Гидроэнергетика	-	+	+	+	+	+	+
Су көлігі	-	+	+	+	+	+	+
Тау-кен өндірісі	-	+	+	+	+	+	+

Ескертпе:

"+" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етеді;

"-" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етпейді.

* Су объектілерінде су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР АШМ СРК 09.11. 2016 жылғы №151 Бұйрық, оған 2024 жылғы 4 маусымдағы № 111-НҚ бұйрығымен өзгерістер енгізілді).

Радиациялық қауіпсіздік стандарты

Нормаланған мәндер	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Жылына орта есеппен алғанда 1 м ³ в кез келген 5 жыл ішінде 5 м ³ в аспайды

* «Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар»

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген (бұдан әрі - ШРШ) мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0

* Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтер Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрі 2021 жылғы 21 сәуірдегі № КР ДСМ -32 бұйрығымен бекітілген

«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:
ТАРАЗ ҚАЛАСЫ
ШЫМКЕНТ КӨШЕСІ 22
ТЕЛ. 8(7262)-31-60-81
8(7262)-56-80-51
E MAIL:info_zmb@meteo.kz